

BREDASCHIE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS-

Zondag en Maandag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

31 Maart en 1 April.

FRANKRIJK.

De koning heeft heden morgen den heer *Thiers* doen ontbieden en hem volmagt aangeboden voor de vorming van een nieuw kabinet.

De heer *Thiers* heeft geantwoord, dat hij voor tien of twaalf dagen de eervolle opdracht die Z. M. hem heden gaf, zou hebben aangenomen, en dat hij toen de middelen in handen had om gemakkelijk een voldoende combinatie tot stand te brengen, maar dat die middelen op dit oogenblik uitgeput of verzwakt zijnde, door de uitputtende pogingen in de laatste dagen gedaan, hij zich niet meer in staat geloofde, om de hooge opdracht te vervullen welke Z. M. hem voorstelde.

De heer *Thiers* heeft echter daarbij gevoegd, dat aangezien alle moeilijkheid met opzigt tot het programma, li. donderdag aan Z. M. voorgesteld, opgehouden was, hij bereid was met zijne vrienden in een kabinet te treden, aan welks hoofd de maarschalk *Soult* zou zijn en waarvan de heer *Dupin* zou bewilligen deel uit te maken.

De koning heeft zelf heden eene poging in dien geest bij den hertog van *Dalmatien* gedaan. Men wacht het antwoord van den maarschalk.

De *Messenger* geeft nagenoeg hetzelfde verhaal, doch voegt er bij, dat de heer *Thiers* aan den koning verklaard had, dat hij nog rekende op al de leden van de vorige combinatie bij het nieuw centrum, met uitzondering van den heer *Barrot*, dat reeds de maarschalk *Soult* ten dien ure bij den koning ontboden en geweigerd had, om in eene nieuwe combinatie te treden. Men heeft echter niet vermoed, dat de maarschalk *Soult* weigert om in eene combinatie te treden, maar dat hij den heer *Thiers* tot ambtgenoot had, zou ook de heer *Dupin* hoogstwaarschijnlijk weigeren, en zelfs de heeren *Passy* en *Dufaure* niet zeer gezind zijn.

Het *Journal des Debats* bevestigt een en ander, met uitzondering van de verzekering des *Messenger's*, dat de maarschalk *Soult* het zou over te halen zijn. Volgens dit blad had de maarschalk *Soult* bepaald geweigerd om in eene combinatie te treden, waar hij den heer *Thiers* tot ambtgenoot had, zou ook de heer *Dupin* hoogstwaarschijnlijk weigeren, en zelfs de heeren *Passy* en *Dufaure* niet zeer gezind zijn.

Heden morgen heeft men weder vernomen dat de pogingen bij den maarschalk *Soult* tot nog toe vruchteloos zijn geweest. De heer *Thiers* had aangeboden, om de benoeming van den president der kamer aan de kamer zelve over te laten, en den heer *Odillon Barrot*, die aan het hoofd der bovengezegde deputatie was, zou zelfs verklaard hebben, dat hij, zoo dit de eenige hinderpaal was, van het kandidaatschap voor gezegde verkiezing wilde afzien, maar de maarschalk zou niet te bewegen geweest.

Men weet men, dat de koning heden morgen den maarschalk nog heeft ontboden. Te gelijker tijd zou men ondermaats bij den heer *Thiers* hebben aangeboden, om deze tot eene combinatie met den heer *Soult* over te halen. Derhalve staat men thans weder tusschen twee combinaties, waarvan de eene bijna opgegeven is en de andere nog niet eens gevormd. Intusschen dient de *Moniteur* binnen een paar dagen de ordonnantiën te houden want eene nieuwe prorogatie van de kamer, die thans op den 1sten aanstaanden moet geopend worden, zou de nadeeligste gevolgen kunnen naar zich slepen.

De voorontrent eene maand had men nog hoop, dat de kamers, hertog van Maart hijskomende, nog den tijd zouden hebben om zich met vraagstukken van algemeen belang, zoals de spoorwegen, de kwestie betrekkelijk de suiker, enz. bezig te houden. Die hoop is sedert vervlogen; waarschijnlijk zal de kamer slechts het hoogst noodige kunnen aldoen, terwijl alle ontwerpen van materieel belang tot het volgende jaar zullen moeten verschoven worden.

De generaal *Tasque* heeft heden morgen eene conferentie met den heer *Duchatel* gehad. Men maakt daaruit het besluit op, dat men eene toewijding wil bewerken tot de leden die het voormalig ministerie waren toegedaan en de doctrinaire partij. Men wil dat een aantal leden van de 224 sedert de herkiezingen, zich aan de vereenigingen dier partij onttrokken hebben.

Een dagblad verzekert, dat de heer *Molé* naar Rome zal vertrekken met eene bijzondere zending bij den paus.

In de gewone correspondentie dezer hoofdstad leest men: De belgische senaat thans het ontwerp van wet voor de toetreding tot de besluiten der conferentie goetend hebbende, zal men zich onmiddellijk gaan bezig houden met de uitvoering van het traktaat der vijf mogendheden. Men zegt dat de bezetting van het betwist grontgebied niet voor het laatst van de maand Mei zal plaats hebben. Tot op dat tijdstip zullen Frankrijk en Engeland hunne observatie legers op de belgische grenzen bijhouden.

Te Metz verzekerde men, dat de hertog van *Orleans* in de volgende week er de troepen van het observatieleger zou komen in oogenchouw nemen.

De *Toulonnais* spreekt van de aanstaande terugkomst des maarschalks *Valée* uit Afrika, en houdt het voor niet onmogelijk, dat door het nieuw kabinet de betrekking van gouverneur-generaal der Afrikasche bezittingen weder aan den maarschalk *Clauser* werd opgedragen.

Al hoewel men ter beurze heden niets naders aangaande de financiële crisis wist, was de markt der rente echter tot zijne gesteld. Men geloofde dat het nieuw kabinet voor de maandelijksche verlening van een geconsolideerd leen zou besluiten.

(28 Maart: 5 pCt. 109,20; 3 pCt. 79,95; Nap. r. 100,50; Sp. Ardoir 20%; Rom. L. 102.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten Maart.

De bladen dezer stad behelzen het volgende berigt uit Bonn van 25 maart: Zoo even vernemen wij hier de stellige tijding, dat Z. H. de paus *Gregorius XVI.*, bij een vriendelijk schrijven aan den vicaris-generaal Dr. *Hüsgen* te Keulen (die sedert de wegvoering van den aartsbisschop met het bestuur van het aartsbisdom Keulen belast is geweest), denzelven in het tot hiertoe door hem gevoerde bewind, door het verlossen van alle noodige volmagten, uitdrukkelijk bevestigd heeft. Dien ten gevolge zal terstond na het paascheest de wijding van geestelijken, die sedert bijna twee jaren geen plaats gehad heeft, weder geschieden, en daardoor in een groot getrek voorzien en aan vele eene groote geruststelling gegeven worden. Tevens ziet men hier met groot genoegen een bewijs, dat de pauselijke stoel gezins zoo aangenomen is, som in schikkingen te treden, als van sommige kanten verondigd wordt.

Uit Berlijn schrijft men, dat de heer *Zoo Romanos*, voormalig spaansch gezant bij de Hoor van St. Petersburg, Londen en Konstantinopel, zich nog altijd in genoemde residentie bevond, en pogingen bleef aanwenden om de groote Europeasche Mogendheden tot het handhaven van eene conferentie te bewegen, in welke middelen tot bevrediging van het ongelukkig Spanje beraamd zouden worden. Die Statenman werd door de Pruisische Regering met veel onderscheiding behandeld.

Z. K. M. de russische grootvorst kroonopvolger is den 25sten uit Karlsruhe te Heidelberg aangekomen. Na daar het middelen gebouwt (in de overblijfselen van het slot bezocht te hebben, heeft de grootvorst de reis naar Darmstadt voort, waar hij des avonds bij het groothertogelijk paleis afstepte. Den 27sten zou de grootvorst naar Biberich vertrekken, om er een bezoek bij de hertogin van Nassauische familie af te leggen.

Te Wenen wordt gesproken van eene aanstaande leening van 60 millioenen guldens, die het oostenrijksch gouvernement voornemens zijn zou te doen. De intrest meende men dat beneden 4 pCt. zou zijn.

— De *Augsburger Zeitung* behelst een schrijven van den Neder-Rhijn van den 21sten dezer, waarin onder anderen het volgende voorkomt: » Men gelooft hier, dat deze gebeurtenis (de toetreding van België tot de 24 artikelen) spoediger dan men dacht invloed hebben zal op onze militaire bewegingen. Het 4de legerkorps is, wel is waar, reeds op marsch naar Westphalen, en zal het hoofdkwartier van dat korps te Munster gevestigd worden; maar de troepen zullen toch spoedig weder naar hunne oude garnizoenen terugkeeren, zoodra de overgave van Limburg aan Holland plaats gehad heeft. In het laatstgenoemd gewest heeft de reactie reeds den hoogsten graad bereikt. In Sittard en Heerlen heeft men reeds de oranjevlag uitgestoken, en in alle kleinere plaatsen haalt men de hollandsche kokarde weder voor den dag; zulks heeft wel hier en daar kleine oneenigheden met de belgische beambten doen ontstaan, maar tevens duidelijk de denkwijze der meerderheid doen blijken. De beambten zoo wel als de leeraars van de bijzondere geestelijke gestichten, maken toebereidselen om de provincie te verlaten en slechts in Venloo is men nog bezig met aan de vestingwerken te arbeiden. De generaal *Daine* die zich zou uitgelaten hebben dat hij den oorlog op zijn eigen hand wilde ondernemen, zou intusschen van zijn gouvernement ernstige teregtwijzingen ontvangen hebben. Dageelks wordt ook de heer *Gericke* die tot koninklijke commissaris voor Limburg is benoemd, terug verwacht van 's Hage, verwaarts hij is afgereisd, nadat hij zich vooraf te Maastricht geïnstalleerd had. Over de toekomstige organisatie van het gewest is nog niets bekend, doch men ziet daaromtrent dagelijks verordeningen te gemeen. Men weet hier ook nog volstrekt niet, of de Hollanders onmiddellijk Limburg zullen binnen rukken, dan of onze (de pruisische) troepen, het gewest aan hen zullen overgeven. »

— De Petersburgsche Handels-courant behelst een tabellarisch overzicht van de alhier gevestigde groote handelhuizen, en de zaken welke zij in het vorige jaar hebben gedaan. Het getal dier huizen bedraagt 160, waarvan er 20 voor meer dan 5 millioenen roebels aan waren, hebben omgezet. Men merkt daaronder de huizen *Stieglitz en Comp.* voor meer dan 22 millioenen, *Lodet en Comp.* voor 18 1/2 millioen, enz., op.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten Maart.

Zijne Majesteit heeft benoemd, de controleur der Rijkbelastingen te Zwolle, *D. N. van Rhijn*, ontvanger der directe belastingen en accijnzen te Delft; in zijne plaats *J. Koochen*, ontvanger der zelfde middelen te Tubbergen, en ter vervanging van laatste *P. Lijjes*, geëmploteerd bij het ministerie van binnenlandse zaken. Men verwacht dat de negotiatiën met verderen uitlog van den overrege hertogen Aartsbisschop en Haarlem, op gisteren volgekomen is.

— Uit Arnhem meldt men den 26 dezer: Gisteren namiddag omstreeks ten 5 ure ontstond in deze streken overwacht een hevig onweder. In het nabijgelegen dorp Elden sloeg de bliksem in eene tabakplanters-woning, in de nabijheid van den grooten weg van Arnhem naar Nijmegen gelopen, welke ten gevolge daarvan geheel afbrandde. De windkorenmolen te Herveld, een ander dorp in Overbetuwe, werd mede door het onweder getroffen; de bliksem sloeg van boven in den molen en ripte daarin en aan wicken en binnenwerk, zelfs aan molensteenen, groote verwoesting aan; in het bijgelegen molenhuis werden bijna alle glazen ten verbrijzeld. Er bevond zich maar één man op den molen, die, hoezeer door den slag bedweld, echter geen letsel bekam. Te Valburg trof het onweder eenen korenberg en splitte eene bergroede van heven tot beneden. Op geen dier twee laatste plaatsen echter ontstond brand.

— Volgens de bijzondere berichten uit Kranenburg tot den 27sten door den *Avondbode* vermeld, zijn de in den avond van Dingsdag te Kleef aangekomene troepen dadelijk in activiteit gesteld; het stadhuis werd als hoofdwacht bezet, terwijl de troepen tot in den morgen in en om de stad gepatrouilleerd hebben. Er was veel volks op de been geweest, maar alles was rustig gebleven. Het getal der arrestatiën in den loop van Dingsdag avond en Woensdag morgen gedaan, bedroeg amstreeks dertig. Op een na behooren allen tot de mindere klasse, terwijl allen direct of indirect deel genomen hadden aan de buitensporigheden der beide vorige dagen gepleegd. De instructie der zaak was aan eene speciale commissie uit de regterlijke magt opgedragen. De president der Rijnprovincien *von Spiegel* was den 26sten te Kranenburg geweest en den 27sten weder naar Dusseldorp vertrokken.

Het brusselsch blad *l'Indépendant* van heden, zegt een' bijzondere brief uit Parijs van eergisteren avond (28) ontvangen te hebben, het bericht houdende, dat op de weigering van den maarschalk *Soult*, om met den heer *Thiers* in het ministerie te treden, eene deputatie uit de kamer zich nogmaals bij den maarschalk had veroeigd, om hem uit te noodigen de vorming eener combinatie op zich te nemen, waarvan de heer *Thiers* buitengesloten bleef, en hem de

verzekering te geven, dat hij op de overgrote meerderheid in de kamer kon rekenen. De maarschalk had aan het aanzoek toegegeven en zou nu besloten zijn, om eene combinatie te vormen, waarvan de heer *Thiers* geen deel uitmaakte.

— De studenten der hogeschool van Gent hebben besloten, om de heeren *Dumortier* en *Gendebien* een feestmaal aan te bieden, ten blijk van erkentelijkheid voor hun kloek gedrag bij de jongste discussie in de belgische kamer.

— De belgische minister van buitenlandse zaken *de Theux* heeft van den koning van Sardinië, het grootkruis der orde van St. Maurits en St. Lazarus ontvangen, ter gelegenheid van het onlangs tusschen België en Sardinië gesloten handelstraktaat.

— De heer *van Buren*, zoon van den president der Vereenigde Staten, die zich laatstelijk in België bevond, is voor eenige dagen van daar naar Londen vertrokken.

— In het beursbericht van het *Commerce* België van eergisteren las men: » Omtrent de binnenlandsche aangelegenheden sprak men veel, in de eerste plaats over de bekrachtiging en in de tweede plaats over de ten uitvoer legging van het traktaat. Er werd eene dubbele lijst van kandidaten voor het ministerie rondgedragen, hetwelk men thans wenschte weder voltallig te zien; deze lijsten hielden de namen van de heeren *de Theux*, *Nichomb*, *Willemar*, *de Maclenacker*, *Devaux*, *Rogiers*, *Debeau*, *H. de Brouckere*, *Duvivier*, *Ballen*, *Desmaizieres*. Algemeen was men van gevoelen, dat de ministers die het land hebben, door hun talent en hunnen burgermoed, aan de zaken behooren te blijven, dat het onregelmatig zou zijn om den tijd niet te laten om het zoo goed begonnene te bevestigen. Daarhulve zou men slechts de beide vacante plaatsen te vervullen hebben, wellicht ook een afzonderlijk minister voor het ministerie van de buitenlandse zaken benoemen, maar zou dat niet kantheden voor de drie portefeuilles hebben; hetgeen geen gebod was aan de afzenders der lijsten te twijfelen.

De Lord-Maire van Londen heeft laatsleden zaterdag een prachtige maaltijd aan de Ministers van de Kroon gegeven, en die gelegenheid te baat genomen om van het thans bestaand geschil tusschen het Kabinet en de City, wegens het ontwerp van wet op de politie, te gewagden. Hij uitte de hoop, dat een zoo edelmoo dig staatsman als Lord *Melbourne* de alreede regten van dat gedeelte der bevoegdheid handhaven. Zijn Lordschap gaf hierop ten antwoord, dat het noodig was, noch dat zijner ambtgenooten was, zich met de regten en privileges der City verder te bemoeijen, dan het algemeen welzijn der ingezetenen van Londen mogt vorderen.

De zittingen van het Hoogerhuis, welke op zaterdag ook plaats hadden, tot van algemeen belang opgeleverd.

In het Lagerhuis hebben de discussiën over de bevoegdheid van de marine weder aanleiding tot hevige klagten over den onvoldoenden toestand der engelsche zee-macht gegeven. Nogtans heeft het voorstel van den heer *T. Atwood*, die wilde dat men zich met een adres tot de Kroon zou wenden, om op maatregelen tegen het aanwerven van een genoegzaam getal helvame zeelieden aan te dringen, geringen bijval gevonden. De heer *Hume* klagde bij deze gelegenheid, dat engelsche linesschepen en gewapende stoombooten tot het overbrengen en begeleiden der Koningin-Weduwe naar Malta waren gebezigd, terwijl er geene schepen genoeg gevonden werden om de engelsche koopvaarders te beschermen, maar hij werd van de zijde der Ministers ernstig wederlegd.

GERAANWAKENDE.

Ter gelegenheid van de jongste hervatting van de zittingen der Staten-Generaal hebben wij een kort overzicht gehad van de vermoedelijke werkzaamheden die in den loop der zitting nog aan de hooge vergadering zouden opgedragen worden; daaronder boeide voorts de aandacht, hetgeen gezegd werd omtrent het wetboek van strafrecht, waarvan het ontwerp thans, naar men verneemt, bij den raad van state in overweging is. Is de invoering van een wetboek stelsel van regtspraak en van met de zeden des volks meer overeenkomende wetboeken, aan te merken als een weldaad, waarvan de gehengenis tot in volgende geslachten voortduren zal, met hoe minder dank, erkentenis zal men te gemoet zien de eindelijk aangenomen van het thans nog toegespaast wordend wetboek van strafrecht, waarvan, niet zonder reden, verschillende bepalingen als al te gestreng en als in strijd met onze begrippen en zeden, niet van ernstige berisping zijn vrij te spreken. Het is merkwaardig, dat de poging die in 1813 werd aangewend, om dat wetboek te nationaliseren, door aan de invoeering der straffen eenige wijziging toe te brengen, met goede bedoelingen ondernomen werd; het is niet te min waar, dat de uitslag van die poging geenszins heeft beantwoord aan de verwachting, noowel van den steller, als van de natie, die onder dat gebod moest leven; en

het is te denken, dat, daar er aanzienlijke vorderingen in het lijfstraffelijk regt in de laatste jaren gedaan zijn, de beschouwingen der latere criminelisten wel zullen worden ter toetse gebragt aan de lessen der ondervinding. Verwacht het meer verlichte deel der natie de afschaffing der geeselsstraf, immers, en in allen gevalle, ten opzichte van vrouwen, de natie zal evenmin wenschen, dat het brandmerk bijbehouden worde, tenzij in straffen die het naaste aan de doodstraf grenzen; of in sommige speciale gevallen, als in die van vreesheid en herhaling, ofschoon ook te dien opzigt de toepassing van dergelijke straffen op vrouwen, iets stuitends en voor het menschelijk gevoel hinderliks behoudt. Ook de toepassing der doodstraf wordt in het hedendaagsche wetboek veel te menigvuldig bedreigd, en het is wenschelijk, dat bij het in te dienen ontwerp, die straf slechts spaarzaam bedreigd en nog zeldzamer zal behoeven toegepast te worden. Doodstraf, zoo lang geen menschen leven daarbij is gesloten, houden wij veelal voor eene hoogstbedenkelijke straf, die niet altijd aan het doel des wetgevers beantwoordt: een schrik voor de bevolking en dus het doel der commissie wezen zal, is dus eene gemakkelijke te verklaren belangstelling: eene belangstelling die daardoor nog te meer gewettigd wordt, dat een aanzienlijk deel der Staten-Generaal, en zelfs der natie, de invoering der nieuwe wetgeving wilde afhankelijk gesteld zien van de vaststelling van het wetboek van strafregt, omdat men zonder hetzelfde de wetgeving onvolledig achtte. Bij het bezit nu van meer vrijgevege vormen, tot verkrijging van regt in strafsaken, is de strengheid der strafwetgeving, die nog kracht van wet heeft, nog meer in het oog loopende dan te voren, en wordt de behoefte aan een nieuw strafregt daardoor dubbel gevoeld. De belangstelling in de eindelijke en algeheele regeling van dat gewigtig onderwerp wordt blijkbaar door de regering gedeeld; en wij vertrouwen, dat de commissie van wetgeving er hare eer in stellen zal, om eene konings gunst verlangen ten deze te voldoen, door nog in den loop dezer zitting het ontwerp van strafregt, dat de natie als wet zou regeren, voor te dragen. Hierdoor zouden de leden de gelegenheid hebben, om gedurende den tusschentijd van deze tot de volgende zitting, de voorgedragen wetgeving te onderzoeken, zoodat er met gemeen overleg in den aanvang der volgende zitting een wetboek zal kunnen worden vastgesteld, hetwelk de koning aladan hij magte zou zijn om in den aanvang van het eerstvolgende jaar, als wetboek van strafregt uit te vaardigen en verbindend te verklaren. Wie toch gunt niet van harte aan dien Vorst, die zich zoo onvermoeid bezig houdt met de behartiging van 'slands moed en materieel welzijn; wie gunt ons dien Vorst, die de volkshoofdelijke en vaderlijke betrekkingen met de natie zoo liefdevol en met zoo veel vertrouwen behandelt; wie gunt ons dien Vorst, die de laatste hand gelegd heeft op dat staatsgebouw, van hetwelk hij zelf de teekening had gemaakt, en waarvan hij de grondslagen eveneens gelegd heeft. Die roem verzekert hem het leven bij voortdurend in het hart van elken onderdaan tot in volgende geslachten. Laten zij, die Hem daarin ten dienste staan, dan ook niets ontzien, om den koning daartoe de gelegenheid te verschaffen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — In den loop der vorige maand heeft *Duitschland* een van dezelfs verdienstelijke staatkundigen door den dood verloren. Op den 11den Maart overleed namelijk te *Augsburg*, de kanonnik der kathedraalkerk en directeur van het observatorium aldaar *G. M. Schrag*, in den ouderdom van 69 jaren. *Augsburg* heeft aan hem een groot verlies te danken, 't welk hij op zijne eigen kosten en moeite, en met veel moeite zijne sterrekundige waarnemingen voor eene belangrijke rekening mist. — Te *Weimar* overleed den 19den dezer in zijn 69ste levensjaar, de bekende hebraïstische schrijver *S. Schürze*, uitgever onder anderen van het *Taschenbuch für Liebe und Freundschaft*. Hij was te *Olvenstadt* bij *Maagdenburg* geboren, doch sedert 1804 te *Weimar* woonachtig.

FRANKRIJK. — De Akademie van *St. Lucas* te *Rome*, heeft in de plaats van den onlangs overleden hoogleeraar *G. Valadier*, de hoogleeraar ridder *L. Canina* tot directeur der bouwkundige klasse benoemd. Door dezelfde Akademie werden tevens tot buitenlandsche leden van verdiensten verkozen, de hoogleeraar *Thon* uit *Petersburg* en de beijersche generaalintendant der bouwwerken *L. von Klenze*. — De pruisische staats-courant behelsde dezer dagen het volgend bericht uit *Rome*. De verschijning van nieuwe sterren tusschen de vier heldere *Thien* in den *Orion*, verdient de aandacht der sterrekundigen te trekken. In den nacht van den 14den Februarij werd niet

den grooten teleskoop op ons observatorium, behalve de twee sterren, waarvan de een te *Dorpat*, de andere in *Engeland* ontdekt werd, een derde gevonden, welke duidelijk zichtbaar werd. Deze voltooide het getal der zeven sterren, welke bestaan sedert door verscheidene waarnemingen bevestigd geworden is. Het schijnt derhalve buiten twijfel, dat het bekende trapezium in het midden der nevelvlek uit eene schoone groep van vier sterren bestaat, van welke er zeker drie dubbel zijn, en misschien ook de vierde. Jammer is het dat deze drie nieuwe sterren te klein zijn, om ligtelijk met het ongewapend oog te worden gezien. — In een schrijven uit *Napels*, voorkomende in de *Augsburgsche Zeitung* van den 21sten dezer, wordt het bericht van den directeur der sterrewacht aldaar, den heer *Capocci*, omtrent de waargenomen zonnevlekken, ofschoon hetzelfde in de Akademie van *Napels* werd voorgelezen en ook het regeringsblad geplaatst werd (zie ons N°. 24 en 25 Februarij) voor zeer overdreven verklaard en meerendeels aan de opgewonden verbeelding van den heer *Capocci* toegeschreven. Te regt althans wordt in dit bericht aangemerkt, dat indien zich zulke bijzondere verschijnselen aan de zon hadden vertoond, deze gewisselijk ook elders waargenomen dacht niet zouden ontgaan zijn.

FRANKRIJK. — Onder de gewone nieuwstijdingen zie ons N°. van 21 Maart) hebben wij reeds kortelijk het treurig uiteinde te *Napels* vermeld van den, ook hier te lande met roem bekenden, eersten zanger der Opera te *Parijs* *Adolphe Nourrit*. Na den avond te voren in den Schouwburg *San-Carlo*, bij de voorstelling van *Norma*, met daverend gejuich ontvangen te zijn, stortte hij zich in den morgen van den 8sten, van de vierde verdieping van het paleis *Barbaja*, dat hij bewoonde, op den grond neder, en maakte dus een einde aan zijn leven, den ouderdom van nog geen zeven en dertig jaren bereikt hebbende, en eene vrouw nalatende, die van haar zevende kind bevallen moet. In het *Journal des Débats* leest men omtrent de oorzaak die tot dit rampzalig besluit geleid heeft, onder anderen het volgende: Het schijnt dat *Adolphe Nourrit*, in den laatsten tijd beheerscht werd door hetgeen men tegenwoordig noemt een vast denkbeeld 't welk het gemoed bestendig vervult. Dit denkbeeld was het voor gevoel van zijn aanstaand einde, een voor gevoel uit de vrees geboren, dat hij zijn zeldzaam en verstekend talent dagelijks zou zien verzwakken. Hoeschittigrend hij bij de concerten en op de schouwburgen ook ontvangen werd, *Nourrit* kwam altijd op de treurige gedachten omtrent zich-zelfen terug. Tijdens zijne jongste reis naar *Londen*, bekende hij aan eenige vrienden, dat hij in den nacht gedurende op de brug van *Wandsworth* gewandeld had, met de gedachte vervuld, om zich in den *Theems* te werpen, en dat het hem de grootste moeite gekost had, om zich van daar te verwijderen. Te *Napels* waar de debuts van *Nourrit* in *Guaranismo* al de Italiaansche kunstwoede toegejuicht werden, is de ingehoudenheid van het publiek voor den persoon en het karakter van *Nourrit*, bij den geestdrift voor zijn talent, geen oogenblik verflaanwd. Bij die laatste voorstelling van de *Norma*, welke de zelfmoord slechts weinige uren voorafging, werd tusschen het gejuich een enkel teeken van afkeuring gehoord, blijkbaar door kwaadwilligheid ingegeven; het geheel publiek kwam daartegen op; de geheele zaal kwam plotseling in beweging; men noodzaakte *Nourrit*, om weder op het tooneel te verschijnen; met een driewerf herhaald en algemeen gejuich werd hij begroet; maar de groote kunstenaar had de doodsteek in het hart gekregen. Hij onderging de zegepraal met eene zwijgende onderwerping. Ten zes ure van den volgende morgen blikte zijne vrouw, hem niet in zijne kamer vindende, het open venster uit en zag het lijk van haren man op de binnenplaats leggen. De dood van *Nourrit* in de omstandigheden denzelfs vergezellende, zullen bij alle vrienden der toonkunst eene diepe smart te weeg brengen. Deze naam zal reeds aan de grootsche tijdstippen van de Opera doen denken. Gaan kunstenaar heeft de hartstogt voor zijne kunst tot zekere hooge trap gevoerd dan *Nourrit*; hij is de warmste tolk geweest van al de meesterstukken die elkander sedert vijftien jaren op ons voornaamste klassiek tooneel opgevolgd zijn. Vijftien jaren van schitterenden en welverdienden opgang schijnen vóór den tijd zijne zielskrachten te hebben uitgeput. Het lijk van *Nourrit* is te *Napels* den 9den met den meesten luister ter aarde besteld. Toen de tijding te *Parijs* ontvangen werd heeft het bestuur der opera dien avond, ten teken van rouw, de voorstelling doen schorsen. Het is opmerklijk, dat dit het derde voerval van dien aard is, 't welk men onder de kunstenaars te *Parijs* in de laatste jaren te betreuren heeft; zijnde *Nourrit* door *L. Rossini* en *Gaë* voorafgegaan. — De schoone kunstenaar hebben te *Parijs* dezer dagen nog een harer gelukkige huwelijksfeesten verloren, te weten, de met roem eerste harpspeler van het hof te *Brussel* *Mme Fanny-Dumas*, die na een langdurig lijden in

den bloei harer jaren overleed. — Van den voor weinig dagen verschenen nieuwen dichtbundel des heerens LAMARTINE, onder den titel van *Recueils poétiques* gegeven, waarin de dichter tot zijnen vroegeren dichttrant, in den smaak der *Harmonies* en *Méditations* is teruggekomen en hetwelk daarvan zooveel als een vervolg uitmaakt, ziet reeds de tweede uitgave het licht (*Paris* Ch. Gosselin, 1 vol. 8vo. fr. 7.50).

NEDERLANDEN. — De kunst heeft wederom een treffend verlies geleden in den beroemden Landschap en Veeschilder van Os, den 28sten dezer, te 's Gravenhage, in den ouderdom van 62 jaren overleden, nadat hi, nog even te voren Zijner Majesteits onderscheiding had mogen ondervinden in de benoeming tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw. — De heer staatsraad, president der Amsterdamsche Regtbank, Mr. M. C. VAN HALL, is door de Atheensche Maatschappij van oudheidkunde tot haar medelid verkozen.

De Eeden der Commissie tot onderstand van hulpbehoevende Werk en Ambachtlieden te Breda, brengen ter kennis van hunne Stadgenooten, dat de taak, welke zij zich hebben ten doel gesteld, over den Winter van 1838—1839, is ten einde geloopt. Zij wenschen zich, dat, ofschoon het getal der nooddriftige gezinnen, door hen ondersteund, het vooruitzicht verre heeft overtroffen, en de verleende bijstand daardoor minder krachtadig en strekkende is moeten worden. Hunne pogingen evenwel niet zonder gevoelige en weldadige uitwerking gebleven zijn. De Commissie betaamt den mensche liegenden deelnemers, met de erkentelijkheid en de zegening van wege de Bedeelden, ook hare dankbare voldoening voor het goede, hetwelk hunne bijdragen hen in staat stelden te verrigten; zij zal het verslag harer werkzaamheden aan elk hunner mededeelen, en een algemeen overzicht derzelve aan hen in het bijzonder doen uitreiken, terwijl zij voorts tot gelijke milde bijdragen, zich voor het volgende Jaargetijde, aanbeveelt.

Breda, den 30. Maart 1839.

L. D. STORM, P. J. VAN DER GOORBERGH,
A. J. VAN HAL, A. H. KUPPENS,
J. N. SMITS, J. J. L. INGENHOUZ.

De Burgemeester der Gemeente van *Ginneken*, brengt hi, deze ter kennis der belanghebbenden, dat de Voorjaars VEE- en PAARDEN- of JAARMARKT in die Gemeente zal gehouden worden op VRIJDAG den 19. April, aanstaande, zakkende geen Standsgetuigen, het Planten van VEE of KRAMEN worden geverd, terwijl alle Hazaardspeeln, Tafelspelen en Houtkoop-trekken van gezegd Markt worden geweerd.

Ginneken, 22 Maart 1839.

De Burgemeester,
J. J. M. D. E. L. A. E. R.

Er wordt met April of Mei aanstaande te Huur aangeboden, een aangenam BUITENVERBLIJF aan het huis ten Bosch annex, doch niet geheel afgezonderde ingang en afsluiting, vrijen Tuin, met goede Vruchtbomen, Perziken Heining en Moestuinten; de woning bevat twee ruime Zitkamers, daarboven vier goede Slaap-vertrekken, benevens Bodenkamer, Keuken, Provisie-kamer, Kelder, Stalling voor drie Paarden en Koetshuis. Men kan nog des verkiezende eenig Bouwland, Wei- of Kleverland daarbij bekomen. Te bevragen bij den Heer K. H. BODE, Notaris te *Prinsenhage* en bij den Uitgever dezer.

DOOR ZIERTE, UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR,
op met half April te aanvaarden.

Een Hecht en Sterk HOUTEN GEBOUW of TENT, lang circa 52 Ruyl. Voeten en breed circa 19, waarin 8 Schuiframen; Planken Vloer en gedekt met Pannen, zijnde zoodanig geconstrueerd, dat het geheel met weinig moeite en kosten uit en in elkander gaat. Hetzelve is thans geplaatst, in het aangenaamst en boschrijke gedeelte der Stad *Tilburg*; de weg er na toe leidende, is de schoonste en vrolijkste wandeling dezer volkrijke plaats: geen wonder, dat daaraan sedert jaren KOFFIJHUIS en TAPPEERDERING met veel Succes is geboetend. Het terrein van dit gebouw, waaraan de Schutterij en andere 200 Militaire als Muziek-korpsen veelvuldig gewone oefeningen houden, is ongeveer 90 oude Roeden groot; aan hetzelve is tot October, aanstaande Huur; hetgeen tot deze Tent behoort als Bil-lard, Tafels, Stoelen, Glazen enz., kan tegen een' redelijken prijs overgenomen worden.

Te bevragen bij den Eigenaar L. RIJZEN te *Tilburg*. Wijk Veldhoven.

* * Door verplaatsing wordt te Huur aangeboden een ROVENHUIS, bij C. HULTERMANS, aan de Haven te Breda.

SNELVARENDE STOOMBOOTEN WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Beide met Machines van lage draaiing.

Varende in het Beurt-oor-misschen NIJME-
GEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE

alle dagen, 's morgens ten 7 ure; en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,

alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zellende bij aankomst te Rotterdam naar Rotterdam, D. L. I. G. E. N. C. E. gereed zijn, om de Rotterdammeren te vervoeren, terwijl 's morgens ten 6 ure bij J. ST. A. A. S. aan de Bijkade, te 's Hage, naar D. L. I. G. E. N. C. E. zal afvaren, ten einde voor het vertrek der STOOMBOOT te Rotterdam aan te komen.

STOOM-JAGT PRINSES MARIANNE.

van MIDDELEBURG naar ROTTERDAM,

APRIL 1839.

Van Rotterdam, 's morgens ten 6 ure.
Dingsdag 2, 's morgens ten 7 ure. Woensdag 3, 's morgens ten 7 ure.
Vrijdag 5, 's morgens ten 7 ure. Zaterdag 6, 's morgens ten 7 ure.
Zondag 7, 's morgens ten 7 ure. Zondag 8, 's morgens ten 7 ure.

NB. De overvaart op de met een f. gestelde afvaarten is, wegens Strooms-tegenstand, van langeren duur dan op de overge.

VOLLEDIGE UITGAVE

NIEUWE NEDERLANDSCHE WETBOEKEN. IN EEN FORMAAT.

Bij F. P. STERK, Boekhandelaar te Breda, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

Het WETBOEK VAN ROOPHANDELEN, met 1ste Jaarj 4.00.

Het WETBOEK VAN RECHTSVORDERING, met 1ste Jaarj 4.00.

En het BURGERLIJKE WETBOEK, met de algemeene bepaling hetwelk bijzonder belangrijke gedeelten het laatst bewerkt wordt zal voor den prijs van 2.00.

zoo spoedig mogelijk volgen.

* * De Boekverkooper K. FURRI, te 's Gravenhage, heeft op be-den aan al zijne correspondenten, door het gansche land ver-zonden:

BERIGT VAN INTEKENING

GODSDIENSTIGE TRAKTAATJES

VOOR
JONGE LIDEN VAN BEIDER KUNNE

DOOR

EENE VEREENIGING VAN PREDIKANTEN.

Bij welk berigt tevens eene proeve van de bewerking dier Trak-taatjes gevoegd is.

Deze Traktatjes, waarvan er werkelijk een zal verschijnen, ver-
men van net gedrukt en omring, voor den prijs van

5 CENTS.

zullen voornamelijk ingerigt zijn voor jonge Liden, die in de
den stand, van pageneog tusschen 1ste en 2de Jaarj, en die de
VOORWAARDEN VAN INTEKENING zie men het gansche land ver-
verkrigbaar is.)

Alle jongelieden in ons Vaderland, die derzelve ouders
en Voerders worden door den Uitgever, der NAAM DER REDACTIE,
dringend verzocht, om al die Traktatjes opleverende te willen
lezen.